

OBSAH

PREDHOVOR	11
1 OŠETROVATELSTVO AKO VEDA (M. Palenčár)	13
1.1 POJEM, KLASIFIKÁCIA A METÓDA NOVOVEKEJ VEDY	13
1.1.1 Pojem novovekej vedy	13
1.1.2 Klasifikácia vied	15
1.1.3 Vedecká metóda a jej druhy	19
1.1.3.1 Pojem vedeckej metódy	19
1.1.3.2 Druhy vedeckých metód	20
1.2 ŠTRUKTÚRA OŠETROVATELSTVA AKO VEDY	29
1.2.1 Horizontálna dimenzia jazykovej stránky vedy	31
1.2.1.1 Vedecké pojmy (konštrukty)	32
1.2.1.2 Vedecké sudy (tvrdenia)	35
1.2.2 Vertikálna dimenzia jazykovej stránky vedy	44
1.2.2.1 Paradigma ako fundamentálna kognitívna štruktúra vedy	44
1.2.2.2 Naddisciplinárna paradigma	48
1.2.2.3 Disciplinárna paradigma. Metaparadigma ošetrovateľstva	49
1.2.2.4 Poddisciplinárna paradigma. Konceptuálne modely v ošetrovateľstve	53
1.2.2.5 Ošetrovateľské teórie	58
1.2.2.6 Ošetrovateľská empiria	69
2 VÝSKUMNÝ PROCES A JEHO FÁZY	74
2.1 FÁZY A KROKY VÝSKUMNÉHO PROCESU (M. Nemčeková)	74
2.1.1 Koncepčná fáza	75
2.1.1.1 Formulovanie a vymedzenie problému	75
2.1.1.2 Sprehľadnenie literatúry, konceptualizácia a operacionalizácia pojmov	76
2.1.1.3 Práca s literatúrou a inými dokumentmi	77
2.1.1.4 Vývoj teoretického rámca riešenia problému (referenčný, vzťahový systém - vymedzenie hľadiska)	91
2.1.1.5 Formulovanie hypotéz	91
2.1.2 Fáza návrhu a plánovania	92
2.1.3 Empirická fáza	93
2.1.4 Analytická fáza	94
2.1.5 Diseminačná fáza	95
2.2 ETICKÉ PROBLÉMY OŠETROVATEĽSKÉHO VÝSKUMU	96
2.3 HYPOTÉZA (M. Palenčár)	102

2.3.1 Podstata, vznik a úloha hypotézy vo vede	102
2.3.1.1 Problém a hypotéza	105
2.3.1.2 Úloha hypotézy vo vede	107
2.3.2 Klasifikácia hypotéz	107
2.3.2.1 Klasifikácia hypotéz podľa stupňa vedeckej rozpracovanosti a výskumnej využiteľnosti	108
2.3.2.2 Klasifikácia hypotéz podľa ich obsahového zamerania	114
2.3.2.3 Klasifikácia hypotéz podľa stupňa ich plodnosti	118
2.4 STANOVENIE VÝSKUMNEJ VZORKY (<i>T. Baška</i>)	120
2.4.1 Výber vzorky (druhy výberu)	122
2.4.2 Skreslenie výsledkov spôsobené nesprávnym výberom vzorky	123
2.5 STANOVENIE SPÔSOBU VYKONANIA ŠTÚDIE (DESIGN ŠTÚDIE)	125
2.5.1 Observačné štúdie	125
2.5.1.1 Deskriptívne metódy	125
2.5.1.2 Analytické štúdie	125
2.5.2 Experimentálne štúdie	127
3 METÓDY ZBERU EMPIRICKÝCH INFORMÁCIÍ	129
3.1 DOTAZNÍK (<i>M. Palenčár, K. Žiaková</i>)	129
3.1.1 Dotazník ako metóda	130
3.1.2 Príprava dotazníka	131
3.1.3 Štruktúra dotazníka	133
3.1.3.1 Názov dotazníka	133
3.1.3.2 Úvod (príhovor)	133
3.1.3.3 Inštrukcie	134
3.1.3.4 Výskumné položky/otázky	135
3.1.3.5 Kategorizačné (demografické) položky	136
3.1.4 Požadované vlastnosti položiek	137
3.1.4.1 Jasnosť a zrozumiteľnosť	138
3.1.4.2 Stručnosť	138
3.1.4.3 Jednoznačnosť	138
3.1.4.4 Kladná a nie záporná forma	139
3.1.4.5 Nesugestívnosť (neutrálnosť)	140
3.1.4.6 Nenáročnosť na pamäť	141
3.1.4.7 Iné požadované vlastnosti položiek	141
3.1.5 Druhy položiek	142
3.1.5.1 Otvorené, neštruktúrované položky	142
3.1.5.2 Uzavreté, štruktúrované položky	143
3.1.5.3 Polootvorené/polouzavreté položky	145
3.1.5.4 Priame položky	146
3.1.5.5 Nepriame položky	146
3.1.5.6 Filtračné položky	146
3.1.5.7 Kontrolné položky	147
3.1.5.8 Úvodné položky	147
3.1.6 Validita a reliabilita dotazníka	147
3.1.7 Administrácia dotazníka.....	147
3.1.7.1 Priamy kontakt	148
3.1.7.2 Nepriamy kontakt	148

3.1.7.3 Kombinovaný spôsob	149
3.2 ROZHOVOR (<i>I. Bóriková</i>)	151
3.2.1 Rozhovor ako metóda výskumu	151
3.2.2 Fázy rozhovoru	152
3.2.3 Registrácia odpovedí	154
3.2.4 Osobnosť výskumníka a respondenta	155
3.2.4.1 Funkcia výskumníka v rozhovore	155
3.2.4.2 Respondent v rozhovore	156
3.2.5 Druhy rozhovoru	157
3.2.5.1 Neštruktúrovaný (neštandardizovaný, nekategorizovaný) rozhovor	157
3.2.5.2 Čiastočne štruktúrovaný (pološtandardizovaný) rozhovor	158
3.2.5.3 Štruktúrovaný (štandardizovaný, kategorizovaný) rozhovor	159
3.2.5.4 Iné druhy rozhovorov	159
3.2.6 Otázky v rozhovore	161
3.2.7 Zhodnotenie rozhovoru ako výskumnej metódy	162
3.2.8 Validita a reliabilita rozhovoru	163
3.3 POZOROVANIE (<i>I. Ondrejka</i>)	164
3.3.1 Pozorovanie ako metóda	164
3.3.2 Druhy pozorovaných javov	166
3.3.2.1 Vlastnosti a stav jednotlivca	166
3.3.2.2 Prejavy verbálnej komunikácie	166
3.3.2.3 Prejavy neverbálnej komunikácie	166
3.3.2.4 Aktivity	166
3.3.2.5 Získavanie zručností a ich uplatnenie	166
3.3.2.6 Všeobecné znaky prostredia	167
3.3.2.7 Situačné deje	167
3.3.3 Jednotky pozorovania	167
3.3.4 Druhy pozorovania	168
3.3.5 Neštruktúrované pozorovanie	169
3.3.5.1 Priebeh a záznam neštruktúrovaného pozorovania	170
3.3.5.2 Vyhodnotenie neštruktúrovaného pozorovania	171
3.3.6 Štruktúrované pozorovanie	172
3.3.6.1 Pozorovacie nástroje	173
3.3.6.2 Priebeh a záznam štruktúrovaného pozorovania	175
3.3.6.3 Vyhodnotenie a interpretácia výsledkov štruktúrovaného pozorovania	177
3.3.6.4 Záchvat pozorovateľa	178
3.3.6.5 Chyby pozorovania	180
3.3.6.6 Validita a reliabilita pozorovania	182
3.4 EXPERIMENT (<i>Ž. Fetisovová, R. Maďar, P. Kubatka</i>)	183
3.4.1 K historickému vývoju experimentálnej metódy v ošetrovatelstve	184
3.4.2 Základné charakteristiky experimentálnej metódy	185
3.4.3 Druhy experimentu	188
3.4.3.1 Laboratórny experiment	188
3.4.3.2 Simulačný experiment	189
3.4.3.3 Prirodzený – terénny experiment	190

3.4.3.4	Kváziexperiment	191
3.4.3.5	Formujúci experiment	191
3.4.4	Hodnotenie experimentálnej metódy	193
3.4.5	Dokumentácia experimentu	193
3.4.6	Experiment vo vedeckom výskume	195
3.4.6.1	Experiment v ošetrovateľskom výskume	195
3.4.6.2	Experiment vo fyziologickom výskume	196
3.4.6.3	Experiment v klinickom výskume	197
3.4.6.3.1	Metodológia klinického výskumu	198
3.4.6.3.2	Plán klinickej štúdie	198
3.4.6.3.3	Problém kontrol v klinickom výskume	199
3.4.6.3.4	Metódy usporiadanie klinických súborov	199
3.4.6.3.5	Správna klinická prax	201
3.4.6.4	Experiment v epidemiologickom výskume	206
3.4.6.4.1	Druhy epidemiologického experimentu	206
3.5	MERANIE A MERACÍ NÁSTROJ (<i>I. Bóriková, K. Žiaková, E. Gurková</i>)	210
3.5.1	Merací nástroj – charakteristika a použitie	212
3.5.2	Výber nástroja	214
3.5.3	Validita a reliabilita nástroja	215
3.5.4	Prednosti a limitácie nástrojov	218
3.5.5	Príklady rôzneho opisu charakteristík nástroja pre potreby výskumnej štúdie	218
3.5.5.1	Nowotnej škála nádeje	218
3.5.5.2	Predikcia rizika vzniku dekubitov	220
3.5.5.3	Mini-Mental State Examination (MMSE, Folsteinov test)	222
3.6	RELIABILITA A VALIDITA KVANTITATÍVNEHO VÝSKUMNÉHO NÁSTROJA (<i>J. Kudlička</i>)	225
3.6.1	Reliabilita nástroja	225
3.6.2	Validita nástroja	227
4	ŠTATISTICKÉ METÓDY (<i>J. Kudlička</i>)	229
4.1	OPISNÁ ŠTATISTIKA	229
4.1.1	Jednorozmerná opisná štatistika	229
4.1.2	Dvojrozmerná opisná štatistika	235
4.2	INDUKTÍVNA ŠTATISTIKA	239
4.2.1	Odhad parametrov	239
4.2.2	Testy štatistických hypotéz	241
4.3	PRÍPRAVA DÁT NA ŠTATISTICKÚ ANALÝZU	246
4.3.1	Kódovanie a kategorizácia dát	246
4.3.2	Kontrola a transformácia dát	249
4.4	ŠTATISTICKÉ VYHODNOTENIE A SPRÁVA	250
4.4.1	Vyhodnotenie dotazníkov o úrovni ošetrovateľskej starostlivosti	250
4.4.2	Záver a správa	252
5	KVALITATÍVNY VÝSKUM	254
5.1	ZÁKLADY KVALITATÍVNEHO PRÍSTUPU VO VÝSKUME (<i>J. Čáp</i>)	254
5.1.1	Validita a reliabilita v kvalitatívnom výskume	257

5.2 METÓDY ZBERU A VYHODNOTENIA EMPIRICKÝCH DÁT	
V KVALITATÍVNOM VÝSKUME	257
5.2.1 Zber empirických dát	257
5.2.2 Spracovanie empirických dát – kvalitatívna analýza dát	258
5.3 VYBRANÉ DRUHÝ KVALITATÍVNYCH METÓD	262
5.3.1 Obsahová analýza	262
5.3.2 Historická analýza	263
5.3.3 Zakotvená teória	263
5.3.4 Kazuistika – prípadová metóda	264
5.3.4.1 Výber prípadu pre spracovanie kazuistiky	265
5.3.4.2 Štruktúra kazuistiky	265
5.3.5 Konceptuálna analýza (<i>E. Gurková</i>)	267
6 PUBLIKOVANIE A PREZENTÁCIA VÝSLEDKOV (<i>D. Meško</i>)	271
6.1 ÚSTNA PREZENTÁCIA	271
6.1.1 Prednáška	271
6.2 PÍ SOMNÁ PREZENTÁCIA	277
6.2.1 Abstrakt	278
6.2.2 Anotácia	278
6.2.3 Odborný a vedecký článok	279
6.3 KOMBINOVANÁ PREZENTÁCIA	289
6.3.1 Poster	289
6.3.2 Obrazová prezentácia výsledkov vedeckovýskumnej práce	292
6.4 OCHRANA AUTORSKÝCH PRÁV	296
6.4.1 Autorstvo práce, autorské práva a ich ochrana (copyright)	297
7 OŠETROVATELSKÁ PRAX ZALOŽENÁ NA DÔKAZOCH (<i>E. Gurková</i>)	310
7.2 VYMEDZENIE ZÁKLADNÝCH POJMOV	311
7.3 PROCES OŠETROVATELSKEJ PRAXE ZALOŽENEJ	
NA DÔKAZOCH	313
7.2.1 Formulácia klinickej otázky	314
7.2.2 Vyhľadávanie v literatúre a zber dôkazov	316
7.2.3 Výber kľúčových prác a zhodnotenie kvality nájdených dôkazov	318
7.2.4 Aplikácia záverov do klinickej praxe a hodnotenie ich dôsledkov	320